

det i Befolkningens Magt at benytte den til Agitation mod den Lærer, som ikke har dens Behag, og Forholdet kan saaledes meget let ad Aare komme til at forandre sig saaledes, at Antallet af Børn i den offentlige Skole synker betydeligt. — Naar man saa, som en anden Grund til at indføre flydende Skolepenge, har anført, at hvad der derved indvindes for Kommunerne, vil kunne anvendes til bedste for de private Skoler, ja, saa gør det mig til en endnu mere ubetinget Modstander af Forslaget, idet jeg paa ingen Maade kan gaa ind paa, at Statskolens Lærere paa den Maade skulle udsættes for Tab af Hensyn til de private Skoler. Det vilde utvivlsomt føre til, at der skabtes en i høj Grad usund Konkurrence mellem Statskolen og den fri Skole og ødelægge et Forhold mellem disse to Arter af Skoler, som for Tiden de allerfleste Steder er godt og fredeligt.

En enkelt Bestemmelse, som er af ikke ringe Betydning, skal jeg kort berøre, det er Spørgsmaalet om Afløsning af de Jordlodder, der ere henlagte til Lærereembederne. Det Forslag, som forelagtes af Regeringen, gik her ud paa, at denne Afløsning skulde finde Sted som Regel, medens der i øvrigt var Afgang dels for Kommunerne til at udsætte Afløsningen i 10 Aar, dels for Kommunerne og Lærerne til at blive enige om, at Jordlodden skulde bibeholdes ved Embedet for vedkommende Lærers Embedstid. I Folketinget har man ment at burde forandre dette Forhold saaledes, at Afløsning af Jordlodden og Jurage kun finder Sted, hvor begge Parter, baade Kommunalbestyrelsen og Læreren, ere enige herom. Man er altsaa gaaet ud fra, at det i Almindelighed vil være det rigtigste at bibeholde Jordlodden ved Embedet. For saa vidt dette er et Udtryk for en almindelig Stemning, ude i Kommunerne, kan jeg for mit Vedkommende ikke have noget derimod at erindre. Jeg var med mit Forslag gaaet ud fra, at den Ordning, her var foreslaaet i Regeringens Forslag, stemmede med et almindeligt Ønske, navnlig i Lærerstanden. Men naar dette viser sig ikke at være Tilfældet, kan jeg selvfølgelig for mit Vedkommende meget godt høre mig paa dette Punkt.

Under Afsnit V møder der os en Række

Bestemmelser angaaende den private Skole, og de hænge sammen med et under Forhandlingen i Folketinget stærkt fremhævet Ønske om, at der ved Gennemførelsen af en Skolereform som denne til Fordel for den offentlige Skole tillige tages et vist Hensyn til den private Skole. Jeg kan for mit Vedkommende ikke anerkende Nødvendigheden af at afgøre Spørgsmaalet om den private Skoles Stilling i Forbindelse med de Reforme, der ere tilsigtede gennem dette Forslag, og jeg har derfor ikke kunnet tiltræde noget af de Forslag, der ere optagne i Lovforslaget under dette Afsnit, og navnlig har jeg, efter hvad jeg for har antydnet, ikke kunnet tiltræde Forslaget om, at der af Kommunerne skulde ydes noget Tilskud til de private Skoler pr. Barn, idet netop derved en Konkurrence med Statskolen aabnes. Hvor vidt der imidlertid ad anden Vej, paa anden Maade, kunde gøres noget for den private Skole, derom skal jeg i Djebløkket ikke udtale mig. Men jeg skal kun sige, at det sikkert er en almindelig Stemning, en almindelig Mening, vel ogsaa her i dette høje Ting, at der rundt omkring i Landet findes private Skoler, der have gjort en god og fortjenstfuld Gerning i de forløbne Aar, medens man paa den anden Side ikke kan være blind for, at der mangfoldige Steder findes private Skoler, der snarest have været til Stade. De første Skoler turde der være Anledning for Staten til at komme i Møde, særlig hvor Forholdet er dette, at de udføre et Arbejde, der kommer Statskolen til gode, og derigennem ogsaa kommer Kommunens og eventuelt Statens Kasse til gode, for saa vidt man derved sparer Kommunen og Staten for Udgifter. Det er altsaa ikke min Mening, at Staten principielt skulde stille sig afvisende overfor Spørgsmaalet om en saadan Støtte til private Skoler, der jo ogsaa vil være stemmende med den Maade, hvorpaa Staten har stillet sig overfor den højere Privatskole. Men jeg tror, at det vil være vanskeligt at komme til Bestemmelser, hvorefter Fristolen skulde faa en Ret til efter bestemte Regler at faa et Tilskud fra Statens Side. Skulde det imidlertid lykkes ved nærmere Forhandling at finde en Vej, ad hvilken man her kunde finde en Løsning,